

PERGAM

KONFEDERACIJA SINDIKATOV
S L O V E N I J E

Ljubljana, 24.3.2020

STALIŠČA KSS PERGAM DO PREDLOGA UKREPOV ZA BLAŽITEV POSLEDIC ŠIRJENJA COVID-19

Danes je bil javno predstavljen nabor ukrepov Vlade za blažitev posledice širjenja novega koronavirusa COVID-19, ki naj bi jih vseboval t.i. Koronapaket interventni zakon. Predlogi so usmerjeni predvsem v ohranjanje delovnih mest, ohranjanje ravni razpoložljivih dohodkov prebivalstva in blažitev socialnih stisk, ohranjanje likvidnosti gospodarskih družb, varstvo socialno ekonomskega položaja samozaposlenih, pomoč kmetijstvu, nagrajevanje najbolj izpostavljenih delavcev v času krize ter znižanje plač prejemkov nekaterih funkcionarjev ter organom nadzora in upravljanja v družbah v večinski državni lasti.

Konkretne predloge zakonskega besedila, v katerem se bodo odrazili ukrepi, naj bi pristojna ministrstva pripravila do četrтка zvečer, v petek naj bi zakonski predlog obravnavala Vlada. Danes na to temo poteka tudi srečanje socialni partnerjev v ESS. V KSS PERGAM smo že v dosedanjih pozivih in na sestanku z novim ministrom za delo podali nekatere predloge in pričakovanja glede ukrepov, ki bi jih bilo potrebno sprejeti. Nekateri predlogi so že vsebovani v danes predstavljenem naboru ukrepov (npr. veljavnost ukrepov sofinanciranja čakanja na delo za vse delodajalce, dvig nadomestila za delavce, ki so zaradi varstva otrok morali ostati doma ali zaradi ukinitve javnega prevoza ne morejo priti na delo iz 50% na 80% plače), nekatere bomo predlagali še dodatno in so navedeni tudi v nadaljevanju.

Ključni predstavljeni ukrepi so naslednji:

- nova ureditev sofinanciranje nadomestila plač delavcev na čakanju (v kolikor bo na čakanju več kot 30% zaposlenih, proračun v celoti prevzame breme financiranja nadomestila plače; delno sofinanciranje tudi če je delež manjši od 30%; po novem naj bi bili do sofinanciranja upravičeni vsi delodajalci, ne le gospodarstvo (v tem delu se predstavitev na tiskovni konferenci ter na srečanju socialnih partnerjev ESS in smernice Vlade razlikujejo, zato bo ključno, kakšen bo končni predlog))
- breme vseh prispevkov za socialna zavarovanja zaposlenih, ki so napoteni na čakanje bo za 2 meseca prevzel proračun, vse pravice zavarovancev pa ostanejo v nespremenjenem obsegu
- nadomestilo plače delavcem, ki ne morejo priti na delo, se izenači z nadomestilom plače delavcev, napotnih na čakanje, torej dvig nadomestila s 50% plače na 80% plače
- delavci, ki bodo v času epidemije izgubili zaposlitev, bodo od prvega dneva avtomatično dobili nadomestilo za primer brezposelnosti
- Nadomestila za vse bolniške odsotnosti od prvega dneva zadržanosti z dela v času epidemije krije ZZS
- upokojnenci z nizkimi pokojninami bodo prejeli krizni/solidarnostni dodatek k pokojnini

SKUPAJ * SOLIDARNI * MOČNEJŠI

KSS PERGAM, Trg OF 14, 1000 Ljubljana
tel.: +386-1-231-04-76, fax +386-1-230-22-47
transakcijski račun št.: 02031-0016580117, davčna številka: 55093019
www.sindikato-pegam.si, E-mail: pegam@siol.net

- Zaposleni v javnem sektorju na delovnih mestih, ki so najbolj izpostavljena, bodo prejeli dodatno plačilo za delo v višini od 10%-200% osnovne plače, priporočilo, da enako nagradijo svoje zaposlene bo šlo tudi delodajalcem v zasebnem sektorju, pri čemer naj bi država ta del plače vsaj deloma subvencionirala
- v času, ko se določene javne storitve ne izvajajo (npr. vrtci, šole) ste storitve ne bod zaračunane
- samozaposleni, ki so zaradi krize prizadeti, bodo upravičeni do izredne pomoči
- samozaposleni, ki ne morejo opravljati dejavnosti ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu, bodo upravičeni do univerzalnega nadomestila v višini 70% minimalne plače
- samozaposlenim bodo odpisani prispevki za socialno varnost, breme plačila bo prevzel proračun, pravice iz socialnih zavarovanj pa bodo ostale neokrnjene
- Odloži se plačilo akontacije odpravnine za samozaposlene
- breme plačila vseh prispevkov socialnih zavarovanj za delavce, ki kljub epidemiji ostajajo na delovnem mestu, prevzame proračun,
- likvidnost podjetij se bo reševala z garancijsko shemo (odkup terjatev od podjetij za zagotavljanje likvidnosti v primeru slabše – verižne nelikvidnosti zaradi zmanjšane finančne discipline)
- Zamrzne se plačilo akontacije ZDDPO
- Skrajšajo se roki za plačilo iz javnih sredstev za tiste, ki poslujejo z javnim sektorjem, preko razpisov ipd.
- Kohezijska sredstva se usmerijo v zdravstvo in socialno varstvo, v znanost in razvoj ter v razvoj cepiv
- Zamrznejo se pogodbene kazni
- Za čas epidemije se plače funkcionarjev zakonodajne in izvršilne veje oblasti ter sejnine in prejemki članov uprav in nadzornih svetov družb v večinski državni lasti znižajo za 30%

Vlada naj bi za navedene ukrepe zagotovila toliko finančnih sredstev, kolikor bo potrebno, skupaj z evropskimi shemami za reševanje krize zaradi COVID-19 naj bi bilo sredstev dovolj. Navedenim predlogom naj bi sledil še en paket ukrepov za nadaljnje zagotavljanje likvidnosti gospodarstva.

V KSS PERGAM ocenjujemo, da so predstavljeni ukrepi korak v pravo smer, saj so primarno osredotočeni na ohranjanje delovnih mest in zaščito socialno ekonomskega položaja delavcev in drugih prebivalcev Slovenije, hkrati pa ob predpostavki omejenega trajanja krize in podobnega (uspešnega) okrevanja drugih gospodarstev v Evropi predstavljajo dober temelj za nadaljevanje gospodarske aktivnosti po koncu epidemije.

Poudarjamo, da je nujna kombinacija ukrepov, posebej pa izpostavljamo ukrepe, ki naj bi preprečili odpuščanja zaposlenih v tem obdobju in ohranjanje vsaj primerljive ravni razpoložljivega dohodka prebivalstva, tudi za ohranjanje kupne moči in zasebne potrošnje. Pomembno je tudi zavarovanje položaja samozaposlenih, zlasti tistih, ki so zaradi ukrepov, ki jih je sprejela Vlada, morali v celoti začasno prenehati z opravljanjem dejavnosti.

Vlado tudi pozivamo, da spremeni 83. člen Zakona o sodiščih na način, da kot nujne zadeve opredeli tudi delovnopravne spore o obstoju ali prenehanju delovnega razmerja. Od izida v teh sporih je odvisna eksistenca odpuščenega delavca, zato je kakršna koli daljša prekinitvev postopka v trenutnih okoliščinah nesprejemljiva.

Ob tem je potrebno poudariti nujnost sprejema vseh ukrepov, zakonskih in drugih, da se zaščiti zdravje zaposlenih, ki kljub razglašeni epidemiji nadaljujejo z opravljanjem dela, zlasti je potrebno zagotoviti zaščitno opremo in sprejeti ustrezne zaščitne ukrepe pri delodajalcih v zasebnem sektorju, ki doslej niso bili v prvi vrsti z vidika zagotavljanja zaščitnih sredstev s strani države v času njihovega pomanjkanja na trgu. Nadalje je nujno potrebno zagotoviti ustrezne pogoje in sredstva za delovanje javnega sektorja v delih, ki so danes najbolj izpostavljeni, zlasti z zagotovitvijo dodatnih interventnih sredstev za bolnišnice in druge izvajalce zdravstvenih storitev. V tem obdobju se posebej izkazuje pomen dobro delujočega javnega sektorja.

Prav tako za zaposlene, ki so v teh dneh primorani opravljati delo, predlagamo uzakonitev obveznega dodatka za delo v rizičnih razmerah v višini od najmanj 10% do 200%, pri čemer naj se višina in kriteriji za razdelitev določijo s kolektivnimi pogodbami dejavnosti, dodatek pa naj bo oproščen plačila dohodnine. Prav tako predlagamo, da se zaposlenim, ki morajo tudi v času epidemije, ko javni prevoz ne deluje, izplača povračilo stroškov za prihod na delo v obliki kilometrine v višini, ki jo kot zgornjo mejo določa uredba, ki ureja davčno obravnavo nekaterih prejemkov iz delovnega razmerja.

Nenazadnje v KSS PERGAM pričakujemo, da se bodo v luči aktualnih razmer ponovno opredelile strateške naložbe države za zagotavljanje večje samooskrbe z nujnimi artikli in neodvisnost od tujih dobaviteljev.

Reševanje trenutnih razmer in posledic širjenja COVID-19 bo terjalo izjemne človeške, finančne, materialne in druge napore. Sredstva, ki bodo namenjena za reševanje krize so velika. Kljub temu ali prav zato je pomembno, da se tudi v teh časih v zvezi z ukrepi vodi in ohranja socialni dialog (v delu, ki se nanaša na javni sektor tudi s sindikati javnega sektorja) in da so ukrepi vendarle časovno jasno omejeni. Računamo tudi na poštenost tistih, ki bodo deležni koristi predlaganih ukrepov in na dosledno sankcioniranje tistih, ki bi te ukrepe želeli zlorabiti. Predlagani ukrepi so odraz solidarnosti. Pričakujemo, da se bo ta solidarnost odrazila tudi pri delitvi bremen v primeru potrebe po financiranju zadolževanja, s katerim bodo ukrepi financirani.

Jakob Počivavšek
Predsednik
KSS PERGAM